

Van Christian Jungersen verschenen ook bij De Geus

Kreupelhout
De uitzondering

Christian Jungersen

Ik heb je zien verdwijnen

Uit het Deens vertaald door
Femke Blekkingh-Muller

DE GEUS

Deze uitgave is tot stand gekomen met een bijdrage van
The Literature Centre of The Danish Arts Agency (Kopenhagen)

De vertaalster ontving voor deze vertaling een werkbeurs van
het Nederlands Letterenfonds

Oorspronkelijke titel *Du forsvinder*, verschenen bij Gyldendal
Oorspronkelijke tekst © Christian Jungersen, 2012
Published by agreement with Leonhardt & Høier Literary Agency A/s,
Copenhagen
Nederlandse vertaling © Femke Blekkingh-Muller en De Geus BV,
Breda 2013
Omslagontwerp Studio Jan de Boer
Omslagillustratie © Visage/Stockbyte/Getty Images
ISBN 978 90 445 2645 5
NUR 302

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van De Geus BV,
Postbus 1878, 4801 BW Breda, Nederland. Telefoon: 076 522 8151.
Internet: www.degeus.nl.

Wilt u het gratis magazine *Geuzennieuws* met informatie over onze
nieuwe uitgaven ontvangen, ga dan naar www.degeus.nl en meld u aan.

IK HEB JE ZIEN VERDWIJNEN

We suizen tussen donkere rotswanden door naar beneden, via haarspeldbochten, omlaag, een bocht door, langs droge plukjes struiken, bleekzilveren bomen en dan weer omhoog over een bergrichel zodat de auto bijna loskomt van de weg. Niklas en ik gillen terwijl we voelen hoe onze ingewanden gewichtloos worden.

De warme Middellandse Zee-lucht slaat ons keer op keer in het gezicht, want alle vier de ramen zijn open. Frederik neemt een bocht zo hard dat ik mijn neksteun vastgrijp. De zee onder ons is nu eens rechts, dan weer links.

Normaal gesproken is Frederik nooit zo heldhaftig achter het stuur, dus ik probeer niet al te bang te worden. De warmte maakt de rotswanden nog steiler en donkerder, de geur van de citroenbosjes prikt nog scherper in mijn neus, de zee schittert zo blauw als ik nog nooit eerder heb gezien.

We razen opnieuw om een uitstekende rotspunt heen en opeens zijn we omringd door wielrenners. Ik gil. Een wirwar van fluorescerend roze wielershirts. Ik kijk door de achterruit: er is niemand gevallen, maar ze zijn van de fiets gestapt; gebalde vuisten, geopende monden. We gaan de volgende bocht in.

'Frederik, nu is het niet leuk meer!'

Hij antwoordt niet.

'Frederik!'

Hij zucht even en rijdt net zo hard door.

Ik kijk naar zijn lange slanke vingers rond het stuur. Ze passen niet bij deze manier van rijden. Ooit vond ik ze opwindend, het zijn net mini-uitgaves van zijn lichaam - lang en dun; een rustig heen en weer wiegend, ontspannen lichaam, niet dat van een wegpiraat.

Komt het door de snelheid dat zijn ogen dieper lijken te liggen? Zwartpaarse bergmassieven. Hij lijkt anders, vreemd,

zonder dat ik kan zeggen wat het verschil is.

Opnieuw een harde bonk en opnieuw schieten we alle drie de lucht in.

'Stop, Frederik, stop nu', schreeuw ik.

Niklas had zijn hoofd uit het raam gestoken. Nu trekt hij het weer naar binnen. 'Mamma, hou nou op.'

'Moet ik ophouden? Moet ik ophouden? Je vader rijdt als een volslagen idioot! Hij vermoordt ons nog allemaal! Wil je dat soms?'

Het komt door de snelheid, de kleuren, de warmte en al die opwindende Mallorcaanse schoonheid. Niklas zucht met precies hetzelfde sissende geluid als zijn vader en hij steekt zijn hoofd weer naar buiten.

'Niklas, haal je hoofd naar binnen. Het is gevaarlijk.'

Hij doet net of hij me niet hoort.

'Haal je hoofd naar binnen', zeg ik. 'Het is gevaarlijk!'

Hij doet het nog steeds niet. Opeens kan het me niets schelen dat hij zestien is; ik draai me om en trek hem zelf naar binnen. Ik gebruik behoorlijk wat kracht om hem op zijn plek te houden en dan blijft hij zitten.

De Middellandse Zee schittert zo fel dat je er onmogelijk rechtstreeks naar kunt kijken. Hij stijgt op uit het landschap en roept ons. Net zoals de tunnel met het licht aan het einde die stervende mensen zien. 'Kom bij me, dan zul je een worden met mijn schoonheid en mijn eeuwigheid.' Eén duwtje tegen Frederiks hand en we vliegen over de rand. Dan worden we alle drie weer gewichtloos, dan zullen we ook opstijgen uit het landschap.

Ik wil nog een keer 'stop, stop' zeggen, maar in plaats daarvan kijk ik naar onze zoon: hij vindt het leuk. Ben ik een spelbreker?

Een tegenligger toetert luid. Frederik houdt zijn ogen strak op de weg voor ons gericht.

'Ze rijden hier als idioten', zegt hij.

'Wil je alsjeblieft wat langzamer rijden?' vraag ik nog een keer.

Niklas en Frederik grijnzen.

De weg maakt een bocht. Dan komen we weer in de schaduw, dicht langs de rotswand. Een tegemoetkomende vrachtwagen vult opeens alle ruimte voor ons. Frederik slingert onze auto dicht tegen de wand aan. Graniet schraapt langs de zijkant van de auto met een geluid alsof we in een ijzermolen zijn gevallen. Dan zijn we erlangs.

Frederik zegt: 'We hebben de uitgebreide verzekering genomen. Het verhuurbedrijf dekt alle schade.' Hij mindert geen vaart.

Nu trekt Niklas aan Frederiks rugleuning: 'Pappa! Stop! Stop!'

Ik neem het over. 'Stop de auto. Nu!'

Maar hij haalt zijn blik niet van de weg. Hij zucht, net als daarnet. Ik trek de handrem aan terwijl we rijden. Hij grijnst en maakt hem weer los.

'Frederik, kijk me aan. Wil je me alsjeblieft aankijken?'

Hij blijft recht voor zich uit kijken en zegt rustig, met die verstandige klank in zijn stem die er altijd is: 'Ik moet naar de weg kijken.'

* * *

Vijf dagen geleden, de dag dat we naar Mallorca zouden vliegen, ben ik stil blijven staan tijdens het hardlopen over het bospad langs het meer van Farum en heb ik mezelf de tijd gegeven om te voelen hoe goed ik het eigenlijk heb. Ik ben een van de steigers op gelopen, de lichte wind koelde het zweet onder mijn shirt. Ik probeerde te bedenken wat het precies is dat deze jaren zo anders maakt dan mijn leven een paar jaar geleden.

Er stonden schuimkopjes op het water van het meer, het waren niet echt golven, het bos op de oever aan de overkant leek al verder in herfststooi te zijn dan de bomen boven mijn hoofd en achter me. Ik heb een geweldige zoon, goede vrienden, zinvol werk en een huis waar we van houden, maar dat alles had ik drie jaar geleden ook. Het verschil, het allesbepa-

lende, grote verschil, is dat ik nu het gevoel heb dat er van me wordt gehouden.

Hoeveel mensen kunnen dat zeggen; dat ze echt het gevoel hebben dat er van ze wordt gehouden? Daar moet ik van genieten. Eindelijk is alles op zijn plek gevallen, dacht ik. Toen ben ik verder gerend over het pad door het bos.

Farum is een rustige plek, een voorstadje waar je alleen naartoe verhuist als je al twee kinderen hebt, of op zijn minst plannen hebt voor een tweede. Tussen het charmante oude dorp en het meer ligt een wijk met vrijstaande huizen, wij mogen ons gelukkig prijzen dat we daar wonen. Vanuit de oude dorpskern is Farum in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw uitgegroeid tot vier keer de oorspronkelijke grootte. Op de velden ten oosten van het dorp zijn vele kilometers smalle weggetjes aangelegd met geelgeverfde vrijstaande huizen, scholen, kinderdagverblijven en daarna nog meer huizen en nog een school en nog een paar kinderdagverblijven. Alles is met elkaar verbonden door een enorm netwerk van met gras omzoomde, autovrije fietspaden zodat de kinderen van school naar de naschoolse opvang, naar voetbal en naar hun vriendjes kunnen fietsen zonder dat ze ook maar één keer een weg over hoeven te steken, terwijl hun ouders in de sneltram of over de snelweg van en naar hun werk in Kopenhagen reizen.

Toen we hiernaartoe waren verhuisd, hebben we geprobeerd een tweede kind te krijgen. We wisten nog niet dat dat nooit zou lukken, en we wisten ook nog niet hoe ontzettend goed het met Frederiks carrière zou gaan, ook dáárin vergisten we ons: we dachten dat het niet langer dan een paar jaar zou zijn dat hij al zijn avonden en weekends in het werk zou moeten steken en we voorzagen niet dat hij van het ene succes in het andere zou rollen.

Tijdens een van de vele toespraken die Frederik voor de kinderen, ouders en het personeel van zijn school heeft gehouden, zei hij dat hij leraar was geworden en later directeur omdat 'als je een kind kunt helpen dat in de problemen zit, is

dat het meest zinvolle wat je met je leven kunt doen'.

Dat zijn grote woorden. Té groot misschien, heb ik weleens gedacht. Maar iedereen zal het erover eens zijn dat Frederik veel meer had kunnen verdienen als hij directeur was geworden van eigenlijk alles behalve een school. En ik. Ik heb een jaar architectuur gestudeerd voordat ik ben geswitcht naar de lerarenopleiding. Terwijl ik op de architectenopleiding zat, verdiende ik bij als tennislerares. Wat ik voor mijn jonge tennisleerlingen kon betekenen – vooral als we over andere dingen dan tennis praatten – werd al snel belangrijker voor mij dan mijn studie. De overstap naar de lerarenopleiding was een onvermijdelijke consequentie van mijn gedachten over wat belangrijk is in het leven.

Van het meer rende ik de paar honderd meter over het pad langs het spoor en even later was ik thuis. Op weg naar de douche klopte ik op Niklas' deur. Hij zat achter zijn computer.

'Ben je al begonnen met pakken?' vroeg ik.

Hij gaf geen antwoord.

'Ben je al begonnen met pakken?'

'Ja, ja, ik hoorde je wel.'

Zijn beste vriend, Mathias, zou het huis voor zich alleen hebben in de herfstvakantie en het was een heel gedoe geweest om Niklas mee op vakantie te krijgen, waardoor hij alle feestjes en leuke dingen zou moeten missen. Mathias componeert elektronische muziek en Niklas stopt heel veel tijd en energie in het maken van muziekvideo's voor hem. Ze hadden bedacht dat hij de hele week bij Mathias zou logeren.

'Ik weet zeker dat je het leuk zult vinden als we er eenmaal zijn', zei ik.

Ik hoorde mijn mobiel gaan in mijn en Frederiks slaapkamer en ik rende erheen om hem op te nemen.

Het was Frederik, die zei dat hij wat later thuis zou komen dan gepland. Het speet hem heel erg, maar hij moest nog iets regelen met de bank van de school.

'Dat is goed, Frederik. Het geeft niet.'

'Het kan zijn dat ik geen tijd meer heb om te pakken.'

‘Dan pak ik ook wel voor jou. Ik verheug me erop om je straks te zien.’

Vroeger had zoiets me boos en ongelukkig kunnen maken. (‘Zelfs op de dag dat we op vakantie gaan kun je niet eens ...!’) Maar nu geeft het niet omdat onze relatie in de basis goed is en omdat Frederik me niet meer continu confronteert met dit soort dingen.

Soms is het best moeilijk om met een idealist getrouwd te zijn. Je hebt het gevoel dat je op het tweede plan komt en tegelijkertijd voel je je een ontzettende egoïst, alleen omdat je vindt dat die schoolkinderen je gezinsleven niet van je moeten afpakken.

Gelukkig ligt dat nu allemaal achter ons. Frederik geeft ons nu weer een hogere prioriteit en we hebben het nog nooit zo goed met elkaar gehad als nu.

* * *

Frederik slaat af en rijdt een kleiner weggetje op, een onverharde weg met lage stenen muurtjes aan weerskanten, hij slipt in het grind, we gillen, we botsen tegen het stenen muurtje, worden naar de andere kant van de weg geslingerd, botsen ook tegen dat muurtje, slippen. Staan stil.

Ik draai me om naar Niklas. Ik wil bij hem op de achterbank zitten en zijn hoofd tegen mijn borst drukken om het te beschermen, maar de auto staat al stil. Het is te laat.

‘Alles goed met je?’

Ik weet best dat er niets met hem aan de hand is. Het waren maar kleine botsinkjes. We hebben ontzettend veel geluk gehad. Ik doe heel even mijn ogen dicht en blaas uit. Mijn hartslag bonkt in mijn slapen.

‘Alles goed met je?’ herhaal ik.

‘Ja. En met jou?’

‘Ik geloof het wel.’

Ik kijk door de voorruit, Frederik is al uitgestapt. Hij schopt met een boos gezicht tegen de auto en gaat dan op zijn hur-

ken zitten om iets te onderzoeken bij het voorspatbord.

Ik schreeuw naar hem: 'Moet je niet eerst even kijken hoe het met ons gaat?'

Hij antwoordt niet.

'Kan het je helemaal niets schelen?' ga ik verder.

'Ik zie toch dat alles goed is met jullie.'

Ik ren naar hem toe en voor de eerste keer in de twintig jaar dat we samen zijn, sla ik hem zo hard dat het duidelijk is dat het niet maar een spelletje is. Hij gaat onderuit op het grind. Ik schreeuw: 'Godverdomme! Godverdomme klootzak! Ben je helemaal gek geworden?'

Het zweet loopt langs mijn lijf, mijn handen zijn tot vuisten gebald, ik voel nog steeds mijn hartslag in mijn slapen. Hij staat op, wankelend, maar onaangedaan, alsof hij mijn klap niet heeft gevoeld, en loopt een paar stappen weg. 'Ik denk niet dat ik hem nog aan de praat krijg.'

'Nou dat is dan maar goed ook, idioot. Dan gaan we misschien toch vandaag nog niet dood.'

'Mamma!' klinkt de stem van Niklas vanuit de auto.

Ik haal een paar keer diep adem. Vanwege Niklas moet ik de verstandigste zijn, het lukt me om rustig te worden.

'Wat doen we?' vraag ik met een min of meer kalme stem.

Frederik geeft geen antwoord. Hij klimt op het stenen muurtje en kijkt uit over het landschap.

Niklas stapt ook uit de auto. Zijn haar licht op in het zonlicht, het is blonder dan het mijne, bijna wit. Hij heeft de zomervakantie gebruikt om een nieuwe grungelook te creëren en nu lijkt hij een zestienjarige Kurt Cobain.

'In het gidsje staat dat je 112 moet bellen', zegt hij.

Ik kijk naar Frederik op het muurtje.

'Wat is er met je? Waarom doe je zo?'

'Wat is er met mij?' Eindelijk kijkt hij me aan. 'Jij zit de hele tijd op me te vitten deze vakantie! Dan rij ik weer te hard, dan praat ik weer te luid in het restaurant, dan eet ik weer te veel. Ik doe alles verkeerd in jouw ogen!'

Ik kijk naar hem op en ik vind dat hij overdreven met zijn

armen zwaait. Het ziet er onnatuurlijk uit dat hij zo heftig gesticuleert.

'Die dingen zeg ik toch alleen maar omdat jij je raar gedraagt', zeg ik.

'Nee, dat doe ik niet! Jij zit de hele tijd op me te vitten. Dan vind je weer dat ik te blij ben op de verkeerde momenten, dan vind je weer dat ik te lang slaap.'

Ik begrijp best wat hij bedoelt. Het is tot nu toe een heerlijke vakantie geweest, maar ik was ook vreemd geïrriteerd en we hebben veel ruziegemaakt.

'Ik beloof je dat ik geen kritiek meer op je zal hebben', zeg ik. 'Kom je er dan nu af?'

'En thuis doe je het ook. Waarom mag ik hier niet staan als ik dat wil?'

'Je hebt net onze auto tegen een muur gereden, dus misschien mag ik even ...'

'Nu doe je het wéér. Ik kan er niet meer tegen! Kijk eens naar Niklas. Hij zit toch ook niet de hele tijd op me te vitten. Het kán dus wel.'

'Moeten we het daar nu echt over hebben, Frederik?'

'En ik hou ook van Niklas. Hij en ik ... wij zijn ... Hij kan echt ...' Frederik begint te huilen.

Ik kijk naar Niklas, die er aangedaan uitziet. Ik voel dat de zijdelingse blik die hij op mij werpt niet alleen maar vriendelijk is.

Ik loop naar mijn man toe: 'Moet je nou huilen omdat jij en Niklas zo dol op elkaar zijn? Heb je een zonnesteek of zo?'

'Nu mag ik ook al niet meer van mijn zoon houden ...'

'Natuurlijk mag dat wel. Het is alleen ...'

Frederik maait nog wilder met zijn armen: 'Je bent een rotzak, Mia! Je bent een dikke, vette rotzak!'

Dan valt hij.

We rennen naar het muurtje toe. We zien hem langs de bergwand naar beneden rollen, zijn hoofd tegen een boom stoten en roerloos tegen de stam blijven liggen, vijf meter onder ons.

'Frederik! Frederik!'

'Pappa!'

Maar hij beweegt niet.

Onder de boom loopt de bergwand steil naar beneden. We bellen 112, staren naar hem, wachten. We zijn bang dat hij zo ver bij bewustzijn zal komen dat hij los zal raken van de stam en verder naar beneden zal rollen.

Ik sla met mijn tennisracket tegen de zwarte stoelpoot tegenover me. We zitten in de wachtkamer van de eerste hulp van het Hospital Universitario de Palma de Mallorca. Na acht uur is Frederik nog steeds niet bij bewustzijn. Dan sla ik tegen de andere stoelpoot. Misschien komt hij wel in een rolstoel terecht. Zal hij dan nog wel als directeur van de school kunnen werken?

Ik zie de laatste schooldag voor de vakantie op Saxtorphs Privatskole al voor me: de directeur rijdt in zijn rolstoel over een plankier naar het spreekgestoelte. Hij draagt een elegant pak, alle leerlingen en leraren zijn nóg trotser op hem. Een triomfantelijke blik op zijn gezicht. Ik ben ook trots, hij is een held. Maar ik zie ook andere beelden. Thuis: zal ik zijn luiertjes moeten verschonen? Zal ik hem in bed moeten tillen? Zullen we ... nog seks hebben?

Maar misschien zal het nog weer anders lopen. Afgekeurd. Als hij te slecht is om nog als directeur van de school te kunnen blijven werken? Hij zit in een rolstoel terwijl ik hem soep voer. Ik ben zijn verpleegster en zijn vrouw, over drie jaar, over tien, twintig, dertig jaar. Ik ben een oude vrouw en ik rij met een verlamde man over de smalle weggetjes met vrijstaande huizen van Farum. Dat is wat ons huwelijk is geworden, dat is wat ons leven is geworden. Ik druk mijn gezicht tegen zijn slaphangende wang en we huilen allebei, terwijl we onze neuzen, voorhoofden en wangen tegen elkaar wrijven. Dat doen we over drie jaar, over tien, twintig, dertig jaar.

Er zijn tennisbanen in de bergen van Mallorca. Gek idee dat ik mijn racket had meegenomen in de auto. Ik zou hem natuurlijk nooit hebben gebruikt. Wat dacht ik? Ik sla hem weer tegen de eerste stoelpoot. Kijk op de klok. Het is elf uur.

De eerste hulp is niet zoals eerstehulpafdelingen in Denemarken. Lange rijen goedkope metalen stoelen met vinylzit-

tingen. Hier kunnen minstens zeventig mensen wachten tot hun nummer op de display met de grote, lichtend rode cijfers boven de glazen kooi van de receptioniste verschijnt. Het lijkt wel de wachtruimte van een aftandse buitenlandse busterminal.

Overmorgen zouden we naar huis vliegen. Nu zie ik Frederiks begrafenis al voor me. Zijn ouders, zijn vrienden, we zijn allemaal in het zwart. Honderden boeketten en kransen van de ouders van de school en de leraren. Ik zie hoe kapot ik ervan ben. Mijn held, mijn liefste, mijn man. De kist wordt in de auto getild. Niklas is een van de dragers, waardig en bleek.

Het zal niet lang meer duren voordat het Niklas op zijn zenuwen zal gaan werken dat ik de hele tijd met mijn racket tegen de stoel sla. Tok, tok, tok. Nog even en hij zal zeggen: 'Hou op. Ik word er gek van.' Ik begrijp hem wel. Ik sla weer tegen de stoelpoten, steeds harder.

Ik til mijn hoofd op en kijk hem aan. Tok, tok, tok. Gaat hij niet zeggen dat ik ermee moet stoppen? Nee, hij speelt een spelletje op zijn mobiele telefoon. Hij heeft zijn oortjes in, hij hoort niets.

Ik prik in zijn been.

'Wat?' Hij onderbreekt zijn spelletje.

'Vind je niet dat het koud wordt?'

Het is donker buiten. Hij heeft een korte broek en een T-shirt aan, ik heb een topje met kant aan, van Rosemunde, en een legershirt. We hadden geen warme kleren voor de avond meegenomen in de auto.

'Ja', zegt hij.

'Zal ik vragen of we plaids kunnen krijgen?'

Hij stoot een gemompel uit dat me duidelijk moet maken dat het hem niets uitmaakt. Dan gaat hij weer verder met zijn spelletje.

'Ik denk dat ik even een paar dekens ga vragen – of anders een paar sweaters die hier zijn achtergelaten', zeg ik. Hij kan me niet horen. 'Of een paar broeken ... als ze passen.'

Tok, tok, tok; ik krijg zelf de kriebels van het geluid. Ik leg

mijn racket weg. 'Broeken of sweaters', zeg ik. 'Of misschien allebei.'

De bijeenkomst na de begrafenis, huilende vrienden, de buren komen op de begrafenis – net als bij onze overbuurvrouw die borstkanker had. Zou haar man een nieuwe vrouw zoeken en verder gaan met zijn leven? Dat vroegen we ons allemaal af toen.

Nee, hij is vreemd geworden. Hij is erg op zichzelf, gedraagt zich agressief. Het is een tragedie. Hij komt er niet overheen.

Ik. Niklas. Ik zie voor me hoe ik over een half jaar warme vlierbessensap en zelfgebakken broodjes voor hem maak. Het is avond. We wonen nog steeds in Farum. 'We gaan proberen om ons leven weer op te pakken', zeg ik. 'Je moet weten dat ik er altijd voor je zal zijn en dat ik je zal steunen zo veel ik kan.' We zitten op de bank, we praten, huilen, nemen kleine slokjes van de warme sap.

Maar zo zal het niet gaan. Niklas heeft helemaal geen zin om met mij op de bank te zitten. Andere beelden: ik doe boodschappen in mijn eentje, kom thuis in een koud, donker huis, loop de trap op en weet dat Frederik nooit meer samen met mij die trap op zal lopen, ik lig boven op de spreij op ons bed en stel mezelf open in een wanhopige poging om zijn geest te voelen.

Er klinkt een belletje. Ik kijk naar de rode cijfers: ons nummer. Mijn keel wordt droog.

Ik wil Niklas in zijn zij prikken, maar hij stopt zijn oortjes al in zijn zak – zo ver weg was hij dus ook weer niet.

Mijn benen slapen als we opstaan. Bij de balie neemt een verpleegster ons mee naar een kleine kamer met pastelgroene muren.

Een jonge man met een donkere huid, gekleed in een doktersjas, wacht ons op. De randen onder zijn ogen zijn bijna zwart. Ik heb het koud, ik had toch een trui moeten vragen. Er is hierbinnen iets met de tl-balken, het licht doet pijn aan mijn ogen.

We gaan ieder op een plastic stoel zitten. Op het naam-

plaatje van de man staat DOCTOR GONZÁLEZ, hij spreekt Engels tegen ons: 'We hebben een scan gemaakt van uw mans hoofd. Het spijt me zeer ...'

Het bloed trekt weg uit mijn hoofd, duizelig, ik pak Niklas' hand vast: 'O, nee. Schedelbasisfractuur?'

'Ja, hij heeft een hersentumor. Het spijt me zeer.'

'Kan hij verlamd raken door die fractuur? Zal hij kunnen praten? Kan hij doodgaan?'

'Fractuur?' De arts kijkt me verbaasd aan.

'Ja, hij is toch gevallen ... De fractuur.'

'Er is geen fractuur.'

'U zei net ...'

'Hij heeft een hersentumor. Daardoor is er druk ontstaan en dat heeft een epileptische aanval veroorzaakt. Hij heeft gelukkig geen ernstige klappen tegen zijn hoofd gehad.'

'U zei dat er een fractuur was!' schreeuw ik zonder dat ik het zelf wil. 'U zei "ja". Ik heb het zelf gehoord!'

Ik weet best dat ik me helemaal verkeerd gedraag. Ik moet ermee ophouden. Ik zwijg en leun achterover in het ranke stoeltje, maar ik doe het met zo veel kracht dat het bijna omvalt.

'Sorry', zeg ik. 'Sorry.'

Niklas neemt het over op een toon die het tegenovergesteld is van de mijne: 'Heeft hij een tumor?'

'Ja.' De arts trekt een bedroefd gezicht en knikt iets te veel met zijn hoofd. 'Ik kan helaas niet veel meer zeggen dan dat', gaat hij verder. 'We gaan hem overplaatsen naar de afdeling Neurologie. Daar zal hij morgenochtend worden onderzocht door de specialisten.'

Ik omklem met beide handen de zitting van mijn stoel. 'Is het kanker?'

'Dat kunnen we niet zeggen. De neurologen zullen hem morgenochtend onderzoeken.'

'Maar het is dus géén kanker?'

'Dat kunnen we helaas nog niet zeggen.'

'Maar het is *waarschijnlijk* dat het geen kanker is?'

'De neurologen zullen daar morgen veel meer over kunnen zeggen.'

Ik word gek van dat rare licht hierbinnen; troebel als pus, scherp als het scalpel dat de infectie wegsnijdt. 'En als het geen kanker is? Zou het ook ...?'

'Het is nog veel te vroeg om iets te zeggen. Maar de neurologen zullen morgen ...'

'Kunnen jullie niet iets aan dat licht doen? Het doet pijn aan mijn ogen.'

'Op de afdeling Neurologie zullen ze zeker alles doen wat ze kunnen.'

Niklas en ik houden elkaars hand vast als we langzaam teruglopen naar de wachtruimte. We zeggen niets, hij speelt niet meer met zijn telefoon, ik zwaai niet meer met mijn racket.

Alleen stilte.

Ik weet niet hoe laat het is als er een verpleegkundige naar ons toekomt. 'U kunt wel naar huis gaan. Er gebeurt verder niets meer vannacht. Dan bent u ook fitter als u morgen naar de afdeling Neurologie gaat.'

We kijken door de ramen van de taxi naar de straten: roze huizen met groene luiken, palmbomen, smalle straatjes en idyllische pleintjes met ijstentjes en parasols. Alles is donker en verlaten. Ik weet dat ik de rots moet zijn waar Niklas op kan leunen. Mijn stem is nauwelijks hoorbaar in de taxi: 'Hij redt het wel, Niklas. Pappa is sterk.'

We rijden door een laan met hoge palmbomen in de richting van de boulevard met de hotels langs het strand. Even later zegt Niklas hetzelfde tegen mij. En ik herhaal het weer tegen hem.

'Hij redt het wel. Pappa is sterk.'

* * *

Het is twintig jaar geleden dat ik Frederik heb ontmoet. Ik wist al snel dat hij de man van mijn leven zou worden.

Ik was tweeëntwintig en ik deed de lerarenopleiding op het Blaagaard Seminarium, met wiskunde en gymnastiek als hoofdvakken. Tijdens het tweede jaar van mijn opleiding ging ik stagelopen bij de Trørødschool in Søllerød, waar Frederik leraar was. Er werkten ruim zestig leraren op die school en in het begin had ik geen reden om met hem te praten, maar ik wist wie hij was, want er werd over hem gesproken.

Tijdens een van de bijeenkomsten met mijn stagebegeleider, in een hoekje van de lerarenbibliotheek, vertelde zij dat Frederik hoogstwaarschijnlijk zou proberen om directeur te worden, net als zijn vader, die directeur was van het conservatieve, zeer goed aangeschreven Frederiksborg Gymnasium. Frederik was pas achtentwintig en toen al gekozen tot voorzitter van de vakgroep Deens. Hij had ook een samenwerkingsverband opgezet met drie andere scholen, waarin ze een vervolopleiding voor creatief schrijven wilden ontwikkelen voor Deense leraren.

Op dat moment dacht ik er niet over na dat ze dat heel goed had kunnen zeggen met een ondertoon van irritatie, omdat een totaal onervaren leraar beter probeerde te zijn dan zij, maar ze vertelde het met een welwillendheid en trots die ik pas later leerde herkennen als typisch voor hoe zijn omgeving op Frederik reageert.

Toen gingen we op kamp. Vijf klassen en twaalf leraren, een week lang in houten hutjes ergens diep in een Zweeds bos.

We vertrokken natuurlijk te laat en onze bussen moesten onderweg een paar keer stoppen omdat er kinderen wagenziek waren. Na vijf uur in de bus prikte de geur van braaksel in mijn neus en was ik uitgeput door het constante geschreeuw, gelach, gehuil en gejoel – en doordat mijn suikerspiegel drastisch was gedaald na het eten van de zware koek die we twee uur daarvoor hadden uitgedeeld.

Eindelijk kwamen we aan bij de hutjes. Het was nog vroeg in de middag, maar de wolken en de regen waren zo dicht en zwaar dat je al een paar uur voor zonsondergang het gevoel had dat het donker begon te worden. We lieten de kinderen

laarzen en regenkleding aantrekken en de leraren die er al eerder waren geweest, gingen ons voor naar het strand. Ik liep achteraan en zorgde dat niemand achterbleef op het pad door het naaldbos.

De regendruppels vielen niet dicht, maar iedere druppel was groot en dik en viel met een harde tik op de capuchon van mijn regenjack. Ik was verder achtergebleven op de groep dan nodig was en toen ik eindelijk uit het bos kwam, liep ik alleen.

Het strand was eindeloos lang en verlaten, afgezien van de kinderen, die al een heel eind weg waren. Nergens een plantje, geen sprankje licht aan de hemel en het zand onder mijn laarzen was drijfnat en egaal loodgrijs, slechts een klein beetje donkerder dan de lucht.

Van een afstandje leken de leraren en kinderen in hun felgekleurde regenkleding net een zak toverballen die iemand in het natte zand had laten vallen en waar hij vervolgens en schop tegen had gegeven. De koude, natte wind sneed in mijn gezicht. Toen maakte één gekleurde vlek zich los van de andere. Even later stond hij voor me, regendruppels dropen langs zijn neus.

Hij bewoog niet, hij keek alleen nieuwsgierig naar me. En ik keek naar hem.

‘Misschien moet ik helemaal geen lerares worden’, zei ik.

Hij gaf geen antwoord. Ik keek in zijn ogen die wijd openstonden onder zijn regenhoed.

We begonnen te praten en liepen naar de rand van het water en geleidelijk ging het monotone gedreun van de zee over in een ritmisch gebulder van iedere golf afzonderlijk. Geen sterren, zon of maan. Geen grond onder onze voeten. En dan dat geluid. De wereld was nog niet geschapen. Geen licht of donker, tijd of kinderen. Slechts een bulderend gesnurk van de golven, van een wezen dat ligt te rusten voordat de wereld zal worden geschapen.

Ik weet niet hoe het gebeurde, maar opeens vertelde ik hem over mijn goede vriendin die twee maanden daarvoor

was overleden. Haar vriend was maandenlang vreemdgegaan met een van onze gemeenschappelijke vriendinnen. Uiteindelijk was hij weggegaan bij mijn vriendin en bij die ander ingetrokken. Hanne was van een flatgebouw gesprongen.

'Het gekke is dat ik het gevoel heb dat ze er nog steeds is', zei ik. 'Ze zweeft onder het plafond in de kamers die ik binnenga. Ze is hierbuiten in de regen. Ze volgt me.'

Frederik stond met zijn rug naar de golven, de witte schuimkoppen rolden achter hem op het strand. 'Zegt zij dat jij het leuk zult vinden om lerares te worden?'

'Wacht even ...' Ik deed mijn ogen een paar seconden dicht. '... Ja, dat zegt ze.'

'Denk je dat ze gelijk heeft?'

Ik pauzeerde weer even om na te denken. 'Ja.'

'Misschien weet ze ook waarom je twijfelde?'

'Dat weet ze inderdaad', antwoordde ik. 'Dat komt doordat ik zo verdrietig ben. Omdat ik haar mis.'

Al op dat moment voelde ik dat ik graag arm in arm met hem wilde lopen, zodat we met elkaar verbonden terug zouden kunnen gaan naar Frederiks collega's. Toen we, op passende afstand van elkaar, in de buurt van de anderen kwamen, zei ik: 'Ik geloof natuurlijk niet echt in geesten. Je kent mij niet, maar ik ben heus niet gek.'

'Dat dacht ik ook helemaal niet.'

Die avond slopen we met een zaklantaarn over het bospad terug naar het strand, dat nu aardedonker was. Het regende niet meer, maar er waren nog steeds geen sterren of maan te zien: 'Wat denk jij ...' vroeg hij, 'denk je dat we een ziel hebben die voortleeft als wij doodgaan?'

Het werd een heel leuk kamp. Frederik had ongewoon heldere, lichtbruine ogen met een smalle donkerdere ring aan de buitenkant van de iris en een lange, slanke neus. Hij had iets verfijnds en elegants. Twee avonden slopen we samen het bos in, Hannes geest verdween en ik was er meer dan ooit van overtuigd dat het beroep van lerares het juiste voor me was.

Toen we weer terug waren, probeerden we onze relatie op